

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. DIONYSII || CARTHVSIANI, DE || DOCTRINA ET REGV-||lis
vitae Christianæ**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1577

VD16 D 1959

De moribus potentum 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60177)

rentur. Nobiles demum quanquam
& ipsi sint diuites, hos diuitum fugi-
ant mores: Imò cum in hac vita pro-
perari, ditari, & exaltari, sit summè
periculosum & reprobis magis, quàm
electis conveniat, mirum quòd quis
ex sua opulentia & prosperitate terre-
na extollitur & lætatur, nisi sit peni-
tus excæcatus. Ideo dixit Psalmista:
Diuitiæ si affluant, nolite cor appo-
nere.

Psal. 61.

De moribus potentum. Arti. XX.

Tab. 36.

DEus potentes non abiecit,
cum & ipse sit potens. Per
potentes hic designantur,
qui in principatu sunt con-
stituti, atque suo domino multos ha-
bent sub eòs. Horum potentum mo-
res in tribus præcipuè diuitum mores
excedunt, sicut declarant sequentia.

REGVLA I.

Potentes communiter sunt ma-
gis studiosi, & meliùs occupati,
quàm diuites in officijs non cõ-
stituti. Potentes etenim ratione præsi-
dentis suæ occupantur quotidie circa
causas & negotia subditorum, & cir-
ca concernentia vtilitatem commu-
nem reipublicæ, & sciunt gesta sua cõ-
siderari

siderari ac diuulgari à multis, atque ex negligentijs suis grauia & intollerabilia mala oriri: ideò verecundantur ac verentur torpori ac otiositati vacare, practici s̄que iniquis intendere: quod diuites nulla functione publica præditi, non ita deuitant, sed loquacitati, ludis, iocis, otiositati frequenter intenti sunt.

REGVLA II

Potentiores magis temperati ac sobrii sunt, quam diuites non officiiati. Nam ratione & occasione officiorum suorum, varijs curis, inquisitionibus & expeditionibus iudicialibus occupati, non ita inueniunt tempus immorandi conuiujs, intemperantijs otijs s̄que diuersis, quemadmodum diuites otiosi: imò potentes illi à plurimis expectantur, euocantur, acceduntur, interrogantur ac molestantur, intantum quòd quidam potentes ac principes, imò & prælati talibus attædiati, reliquerint sæculum, & religiosam assumpserint vitam.

Quidam verò tempus suum quotidianum prudentissimè distinxerunt, certis horis vacantes diuino officio, certisque horis determinationi & pertractationi

Prudentia quorundam principum in expendendo tempore.

tractationi causarum: alijs horis propriam dispositionibus rerum necessitatibusque naturæ in refectione & somno: quemadmodum in speculo historiali fertur de quodam Angliæ rege, qui diem diuisit in tres partes, vacans quotidie octo horis cultui Dei, & octo horis negotijs regni, octoque horis necessitudinibus corporis.

P E G V L A III.

Potentes & officiati solent esse minus cõtumeliosi & iniuriosi, q̃ diuites. Cùm enim sui obligatione officij teneantur cæteros ab aliorum læsione compescere, contumeliosos, iracundos reprimere, ac punire iniuriatores, valde turpe est eis talia perpetrare, verecundanturque inde: vel si impetu passionum vincuntur, & iræ deiciuntur furore, graues & magnas inferunt læsiones, iniurias, damna. Idcirco secundũ Philosophũ, aut non iniuriantur alijs, aut multũ iniuriantur. Diuites vero non iraretrahuntur pudore, sed modo iniuriantur vtroque. Veruntamen quidam sunt potentes ac iudices cupidi, crudeles, tyrannici, de quibus p̃ Esaiã loquitur Dominus: Vg̃ qui cõdunt leges iniquas,

Esai. 16.

DE VITA CHRISTIAN. 215

iniquas, & scribentes iniustitias scripserunt, vt opprimerēt in iudicio pauperem, & vim facerent cause humiliū.

Vnde rursus per Esaiā talibus loquitur Deus: *Esa. 5.*

Cur atteritis populum meū fame, & facies pauperum commolitis? De quib⁹ & in Michæa legitur. Qui comedūt carnem populi mei, & pellē

Amos. 6.

desuper excoriauerunt. Et in Amos propheta: Qui cōuertistis in amaritudinem iudicium, & fructum iustitiæ

Hierem. 23.

in absynthium. De quorū iusta ac intolerabili damnatione per Hieremiam protestatur sermo diuinus: Ecce turbo dominicæ indignationis egredietur, & tempestas erūpens super caput impiorum veniet. Non reuertetur furor Domini, vsque dum faciat. De

Hierem. 23.

quibus denuo per Hieremiam Dominus loquitur: Dabo eos in opprobriū

Ibidem.

sempiternum, & in ignominiam eternam, quæ nūquā delebitur, & in vexationem & maledictionem, & in stuporē & sibiliū. Ecce tale tamq;

Sapient. 6.

durissimum fiet iudicium eis, qui præsunt iniustē. Et quos delectat esse iudices hominum, non delectabit paulo post

Gregor.

videre iudicē Christū. Imo, vt sanctus ait Gregorius: Vnusquisque præs-

dens

216 D. DIONYS. CARTH.
dens toties ad Apostasiæ crimen dila-
bitur, quoties præesse hominibus cu-
pit, aut delectatur.

De moribus iuuenum.

Articul. XXI.

Titum 2.

Iuvenes exhortare, vt sobrii
sint, Profundus & sagax ille
indagator ac perscrutator
naturæ Aristoteles, sex po-
nit laudabiles iuuenum mores. Ex
sumuntur hic iuvenes, prout adole-
scentes quoque iuvenes nuncupantur
secundum quod in Ecclesiaste habe-
tur: Latere iuuenis in adolescentia
tua.

De bonis iuuenum moribus.

REGVLA I.

Prover. 13.

Iuvenes solent esse liberales. Non-
dum enim perpendunt futura, nes-
ciant inopiam magnam aut diuturnam
perpessi sunt. Diuitias quoque quas
habent, faciliter & sine suo labore, ut
pote à suis parentibus, sunt adepti.
Hinc largiter eis vtuntur, & interdum
prodigaliter eas consumunt: in quibus
illud Prouerbiorum adimpletur: Sub-
stantia